

800017 - Sociologia i Història de l'Activitat física i l'Esport

Curs acadèmic 2019-20

Facultat: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya - Lleida

Titulació: Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport

Matèria: Sociologia

Departament: Fonaments de la motricitat i el seu ensenyament

Idiomes: Català, Castellà, Anglès

Extensió: 1er Semestre **Curs:** 2n

Tipologia: Bàsica

Crèdits ECTS: 6.00

Professorat

Estela Inés Farias Torbidoni. (efarias@inefc.es)

Assignatura en el conjunt del pla d'estudis

La sociologia, per concepció, extensió i objecte es una disciplina humanística que s'ocupa i preocupa pel que passa en el si de les societats humanes, des de el més aparentment banal de la vida quotidiana fins les seves estructures més profundes. La sociologia de l'esport es una subdisciplina de la Sociologia amb un objecte d'estudi específic i diferenciat, l'esport com subjecte social desencadenant d'accions, fets i successos esportius que es donen en la societat i que repercuteixen en la seva dinàmica.

Des de la sociologia no es pot abordar l'estudi de l'esport i les seves múltiples i variades manifestacions prescindint de les característiques ambientals, econòmiques, polítiques i socials en les que tenen lloc. En conseqüència, resulta completament imprescindible que un futur professional, avui estudiants del Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, tingui el coneixement suficient per comprendre, explicar i traslladar els conceptes claus que esdevenen d'aquesta matèria per una pràctica professional responsable, coherent i ètica.

L'assignatura abordarà aspectes generals de la història de l'esport, la sociologia de l'esport, les bases fonamentals de l'organització social de l'esport, així com una introducció bàsica envers temes vinculats a la operacionalització de la investigació social. Les relacions de l'esport amb el temps lliure, els grups social, el gènere, el medi ambient, el mercat del treball i la mercantilització de l'esport (esport i salut, esport i turisme i esport i competició) seran alguns del continguts que es desenvoluparan all llarg de l'assignatura, tot això per ajudar a l'estudiant a comprendre millor el sistema esportiu en el context de la societat actual i, en conseqüència, poder incorporar-se a qualsevol de les sortides professionals que corresponguin a aquests estudis universitaris.

Recomanacions

Atès que és molt important la relació entre els continguts teòrics i els pràctics, així com la vivència de les situacions pràctiques de l'assignatura es recomana assistir a totes sessions.

També es recomana haver llegit els continguts dels dossiers abans de l'inici de les diferents sessions teòriques.

Competències específiques

3- Reconèixer i comprendre els diferents factors que condicionen l'activitat física i l'esport

c) Comprendre els factors socials, culturals e històrics que influeixen en la pràctica de la activitat física i l'esport

Competències generals

- 1.- Saber utilitzar les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC).
 - a) Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en el desenvolupament de la tasca professional.
- 2.- Desenvolupar habilitats d'adaptació a noves situacions, resolució de problemes i treball autònom.
 - c) Incorporar la investigació en el desenvolupament de la pràctica professional d'una manera crítica, constructiva i creativa.
- 3.- Desenvolupar habilitats de relació interpersonal i de comunicació.
 - b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.
- 5.- Actuar amb ètica i valors professionals.
 - c) Afavorir les bones pràctiques esportives entre la població.

Objectius

Que siguin capaços d'expressar les seves idees amb claredat i precisió, dotar-les d'arguments amb cohesió i pertinència, i detectar, analitzar i resoldre problemes de la vida social que afecten a les pràctiques físic-esportives.

Competències de l'objectiu:

- 5.c) Afavorir les bones pràctiques esportives entre la població (generals)
- 3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)
- 2.c) Incorporar la investigació en el desenvolupament de la pràctica professional d'una manera crítica, constructiva i creativa (generals)
- 1.a) Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en el desenvolupament de la tasca professional (generals)

Que els/les estudiants obtinguin un suport conceptual i teòric que els/les faculti per saber discriminar i orientar els seus interessos acadèmics, intel·lectuals i professionals.

Competències de l'objectiu:

- 1.a) Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en el desenvolupament de la tasca professional (generals)
- 2.c) Incorporar la investigació en el desenvolupament de la pràctica professional d'una manera crítica, constructiva i creativa (generals)
- 3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)
- 5.c) Afavorir les bones pràctiques esportives entre la població (generals)
- 3.c) Comprendre els factors socials, culturals e històrics que influeixen en la pràctica de la activitat física i l'esport (específiques)

Fomentar en els/les estudiants una actitud crítica i curiosa davant la realitat social que envolta l'àmbit de les pràctiques físic-esportives, establint connexions i relacions entre aquests i la funció social de l'esport i l'educació física.

Competències de l'objectiu:

- 2.c) Incorporar la investigació en el desenvolupament de la pràctica professional d'una manera

crítica, constructiva i creativa (generals)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

5.c) Afavorir les bones pràctiques esportives entre la població (generals)

3.c) Comprendre els factors socials, culturals e històrics que influeixen en la pràctica de la activitat física i l'esport (específiques)

Que els/les estudiants arribin a ser capaços de contextualitzar el fet esportiu com un fenomen essencialment social, tenint clars els seus orígens, evolució i tendències.

Competències de l'objectiu:

3.c) Comprendre els factors socials, culturals e històrics que influeixen en la pràctica de la activitat física i l'esport (específiques)

2.c) Incorporar la investigació en el desenvolupament de la pràctica professional d'una manera crítica, constructiva i creativa (generals)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

5.c) Afavorir les bones pràctiques esportives entre la població (generals)

Continguts

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 1: INTRODUCCIÓ A LA HISTÒRIA I LA SOCIOLOGIA DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 2: L'ESPORT EN LA SOCIETAT ACTUAL

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 3: INVESTIGACIÓ SOCIAL APLICADA A L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT

Activitats formatives

Elaboració d'un treball

Competències:

2.c) Incorporar la investigació en el desenvolupament de la pràctica professional d'una manera crítica, constructiva i creativa (generals)

Classes magistrals (teòriques i pràctiques)

Competències:

5.c) Afavorir les bones pràctiques esportives entre la població (generals)

3.c) Comprendre els factors socials, culturals e històrics que influeixen en la pràctica de la activitat física i l'esport (específiques)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

1.a) Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en el desenvolupament de la tasca professional (generals)

Exposicions

Competències:

1.a) Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en el desenvolupament de la tasca professional (generals)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

3.c) Comprendre els factors socials, culturals e històrics que influeixen en la pràctica de la activitat

física i l'esport (específiques)

Activitats d'avaluació

Participació activa en les classes pràctiques - 10.00%

L'assistència a les classes pràctiques és obligatòria i serà controlada. L'assistència mínima serà del **80%**. Però no són tan sols obligatòries sinó que requereixen una actitud participativa i un treball preparatori previ, individual i en grup. També computarà en aquest apartat d'avaluació, la participació voluntària i puntual en activitats extraordinàries fora del centre, que vinculades a l'assignatura, siguin plantejades per la professora a llarg del curs. Com ara, col·laboració en projectes d'investigació en curs liderats per la professora, jornades tècniques relacionada amb el programa de l'assignatura, etc.

Competències:

5.c) Afavorir les bones pràctiques esportives entre la població (generals)

Treballs pràctics i presentacions orals - 50.00%

Al llarg del curs l'alumne haurà de desenvolupar un treball en grup que inclourà la contextualització, el disseny, l'aplicació, l'anàlisi i la presentació de resultats d'un cas pràctic d'investigació social. Aquest treball en grup es formalitzarà mitjançant la entrega de **3 pràctiques escrites**. A més a més, cada grup realitzarà una **presentació oral** vinculada al temari de l'assignatura.

Competències:

3.c) Comprendre els factors socials, culturals e històrics que influeixen en la pràctica de la activitat física i l'esport (específiques)

5.c) Afavorir les bones pràctiques esportives entre la població (generals)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

2.c) Incorporar la investigació en el desenvolupament de la pràctica professional d'una manera crítica, constructiva i creativa (generals)

1.a) Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en el desenvolupament de la tasca professional (generals)

Examen teòric - 40.00%

Es realitzaran dues proves escrites, en els horaris i setmanes previstes en el calendari. Serà requisit imprescindible obtenir una nota mínima de **5 punts** sobre 10 en l'examen escrit. Qui no hagi obtingut la nota mínima (5) en una o ambdues, disposarà d'una prova de recuperació de la part suspesa.

Competències:

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

2.c) Incorporar la investigació en el desenvolupament de la pràctica professional d'una manera crítica, constructiva i creativa (generals)

5.c) Afavorir les bones pràctiques esportives entre la població (generals)

Informació complementària sobre les activitats d'avaluació:

L'assistència a les classes teòriques no es obligatòria, tot i que serà valorada de forma positiva amb control aleatoris.

La valoració final serà el còmput de tots els valors obtinguts en cadascuna de les activitats d'avaluació realitzades. Es a dir, inclús els suspensos. Serà requisit imprescindible obtenir una nota mínima de 5 punts sobre 10 en cadascuna dels apartats d'avaluació i/o entregues pràctiques.

El fet de presentar un treball i ser avaluat pel professor significarà que l'alumne s'ha presentat a l'assignatura.

S'estableix, també, un sistema d'avaluació alternativa per aquells alumnes que havent estat prèviament matriculats a aquesta mateixa assignatura, l'han cursada, s'han avaluat i no l'han aprovat (segona o successiva convocatòries). En aquests casos específics, s'ofereix a l'alumne, poder triar entre l'avaluació continuada presencial descrita en els apartats anteriors o en el desenvolupament d'un examen amb un valor del 60% de la nota final (recuperable un sol cop), el desenvolupament d'un treball (recuperable un sol cop), la nota del qual ponderarà el 25% i la participació activa en almenys dos jornades o activitats de formació o de recerca amb un valor del 15%.

Bibliografia i d'altres recursos

Bibliografia

- Dunning, Eric (2003): *El fenómeno deportivo. Estudios sociológicos en torno al deporte, la violencia y la civilización*. Barcelona: Paidotribo.
- Elias, N. & Dunning, E. (1992): *Deporte y ocio en el proceso de civilización*. México: FCE.
- García Ferrando, Manuel (1990): *Aspectos sociales del deporte. Una reflexión sociológica*. Madrid: Alianza.
- García Ferrando, M. (2010). *El Análisis de la realidad social métodos y técnicas de investigación*. Madrid: Alianza Editorial.
- García Ferrando, M., & Llopis Roig, R. (2011). *Encuesta sobre los hábitos deportivos en España, 2010. Ideal democrático y bienestar personal*. Madrid: CIS-CSD.
- García Ferrando, M., Puig, N., & Lagardea, F., Llopis-Goig, R., & Vilanova, A. (comps). (2017). *Sociología del Deporte (4ªed.)*. Madrid: Alianza Editorial.
- Giddens, Anthony (2002, 4ª ed.): *Sociología*. Madrid: Alianza Editorial.
- Martínez del Castillo (comp.) (1998): *Deporte y calidad de vida*. Madrid: Investigación social y deporte nº 4, Librerías deportivas Esteban Sanz.
- Munné, Frederic (1992), *Psicosociología del Tiempo Libre*. Méjico: Trillas.
- Parlebas, P. (1988). *Elementos de sociología del deporte*. Málaga: Junta de Andalucía
- Rodríguez López, Juan. (2002): *Historia del deporte*. Barcelona: INDE publicaciones
- Thomas, J. R., & Nelson, J. K. (2007). *Métodos de investigación en actividad física*. Badalona: Paidotribo.
- Thomas, R., Haumont, A., & Levet, J. (1988). *Sociología del Deporte*. Barcelona: Bellaterra

Altres recursos

- Asociación Española de Investigación Social Aplicada al Deporte (AEISAD) (www.aeisad.org).
- Asociación Latinoamericana de Estudios Socioculturales del Deporte (ADESLE) (<http://www.alesde.ufpr.br/homees.html>).
- Asociación Europea de Sociología del Deporte (European Association for the Sociology of Sport - EASS-). (<http://www.eass-sportsociology.eu/>).
- Asociación Internacional de Sociología del Deporte (International Sociology of Sport Association - ISSA-) (<http://www.issa.otago.ac.nz/>). · Asociación Norteamericana de Sociología del Deporte (North American Society for the Sociology of Sport -NASS-) (<http://www.nasss.org/>).
- Observatorio Català de l'Esport (<http://www.observatoridelesport.cat/>)
- Centro de Investigaciones Sociológicas (www.cis.es)

Revistas especializadas

INEFC

Institut Nacional
d'Educació Física
de Catalunya
Lleida

Generalitat
de Catalunya

Programa assignatura

**Universitat
de Lleida**

- Apunts. Educación Física y Deporte
- Retos. Nuevas tendencias en Educación Física, Deportes y Recreation
- European Journal for Sport and Society
- International Review for the Sociology of Sport
- Journal of Sport and Social Issues
- Sociology of Sport Journal
- Sport in Society
- Sport, Education and Society

